

פברואר - מרץ 2021 | אדר - ניסן תשפ"א

משולחננו

פברואר - מרץ בבית הפלמ"ח

חודשים פברואר- מרץ היו חודשים של עשייה. התכנסנו, חשבנו, ושיכללנו את כלי ההדרכה של בית הפלמ"ח. חדוות היצירה הניבה שלל תוצרים מיוחדים שילוו אותנו בהמשך הדרך. עם תום הסגר ובוא האביב החלו להישמע קולות המבקרים שוב בבית, כשעשרות, גמלאים, חיילים ומשפחות, הגיעו אלינו, ממש כמו פעם. בחודשיים האחרונים היו איתנו כאן ובזום 3,897 מבקרים! קבלו מעט מרגעי השיא של החודש:

תמונת החודש: רבקה קרמר במפגש עם שחקני תיאטרון צה"ל

בית הפלמ"ח חזר לפעילות

אחרי תקופה ארוכה קבוצות המבקרים החלו לחזור לבית הפלמ"ח. ימי חג הפסח שימחו אותנו במיוחד והרגשנו 'כמו פעם': הטלפונים לא הפסיקו לצלצל ומשפחות הגיעו בהמוניהן, וערכנו סיורים בקבוצות מלאות של 20.

ביקרו אותנו גם לא מעט קבוצות חינוכיות: חיילים ובתי ספר שהחלו לטפס חזרה אל מרחבי המוזיאון. כך למשל הגיעה קבוצת קצינים מפיקוד העורף ליום בסיסן 'דמות המפקד'. לאחר סיור בתצוגת 'מסע פלמ"ח' שוחחנו על המפקד בפלמ"ח, מה היה תפקידו כדמות מחנכת ומה היו מקורות הסמכות שלו. השיחה היה ערה, הוצגו בה גישות ושיטות שונות, הקצינים הביאו דוגמאות מחוויותיהם ומניסיונם במקרים דומים, נקטו עמדה ושיתפו בתחושותיהם ומחשבותיהם. הרגשנו שמתהווה לו חוט מקשר בין מפקדי הפלמ"ח, ערכיהם ועקרונותיהם, ובין הקצינים, המתמודדים היום עם קונפליקטים ודילמות דומות ושונות. מקווים להמשיך ולקבל מבקרים רבים נוספים ולחזור לשגרה ברוכה.

"הרגשנו
שמתהווה לו חוט
מקשר בין מפקדי
הפלמ"ח,
ערכיהם
ועקרונותיהם,
ובין הקצינים,
המתמודדים היום
עם קונפליקטים
ודילמות
דומות ושונות"

בתמונה:
תלמידי ישיבת בני דרור
במפגש עם צבי כהן

'חטיבת החולצות הכחולות'

סדרת הרצאות מאלפת שמענו בחודש מרץ מיואב רגב. הסדרה התנהלה בזום. והפעם: חטיבת יפתח וקורותיה במלחמת העצמאות. יואב, כדרכו, פרש בפנינו את התמונה במבט-על בהיר ושיטתי. נמנע מ"פיקנטריות" וקישוטים מצד אחד אבל לא חסך כשהיה צריך בפרטי פרטים של ידענות שאין שניה לה. בהרצאות נכחו גם חברים מאנשי "יפתח" שהגיבו והוסיפו עדויות ממקור ראשון - והחגיגה היתה שלמה. בתום ההרצאות אמר יענקל'ה גת, איש הגדוד השלישי: "תודה ליואב שמספר לנו דברים שעד היום לא הבנו על עצמנו". מוזמנים להכנס לערוץ היו-טיוב שלנו ולהאזין להרצאות הסדרה.

קבוצת מצורפים בתצוגת
'מסע פלמ"ח'

מפגש לוחמים

באחד הימים הגיע המתנדב צבי כהן איש חטיבת יפתח ל'אוצר תמונות הפלמ"ח'. בשל מגפת הקורונה והסגרים הוא נמנע מלבוא תקופה ארוכה. באותו הבוקר, לגמרי במקרה, הגיע יוסי דרור, גם הוא איש חטיבת יפתח. הסיפור שהתגלה לנו הצדיק את שליפת המצלמה לתיעוד: יוסי היה בין אלו שהצילו את חייו של צבי, שנפצע בקרב.

בחמישה עשר במאי 1948, עם פלישת צבאות ערב לחם צבי, שהיה אז סייר בגדוד הראשון, בצפון הארץ בקרב מלכיה. במהלך הקרב נפגע וידו התרסקה. הוא נאלץ לזחול למקום מבטחים בלילה, מעורפל ותשוש, ללא מלווה. בעודו יורד בטרסות שבהר, פיעמה היד בכאב עצום. צבי איבד את הכרתו, התעורר וזחל על ברכיו לכיוון עמק רמות נפתלי.

במשך 12 שעות ארוכות גישש צבי את דרכו בקושי, עד שבבוקר מצאו אותו מספר לוחמים וחילצו אותו. יוסי דרור היה אחד הלוחמים שמצאו את צבי. הם סחבו אותו על אלונקה כעשרה קילומטרים בירידה לכיוון עמק החולה. זו היתה שיירה ארוכה של פצועים על אלונקות שהועברו לבסוף לבתי החולים. המפגש היה מרתק. זכינו לצפות בשניים חולקים חוויות מאותה תקופה, כאשר הזיכרונות חדים וברורים גם שיבעים ושלוש שנים לאחר התרחשותם.

"במשך 12 שעות ארוכות גישש צבי את דרכו בקושי, עד שבבוקר מצאו אותו מספר לוחמים וחילצו אותו"

**בתמונה:
צבי יוסי
במפגש המרגש**

**חבר גרעין "מענית" בביקור חולים
אצל צבי, לאחר פציעתו**

העשרה במרץ בבית הפלמ"ח

בעשרה במרץ הגיעו לבקר תותי ותמי פרי - אשתו ובתו של מיכה. מיכה פרי שימש כמנהל אגודת "דור הפלמ"ח" מיום הקמתה ב-1983 ועד יום פטירתו ב-1993 והיה הרוח החיה בתכנון, בהקמת ובגיוס משאבים למוזיאון ולבית הפלמ"ח. תאריך הביקור לא היה מקרי - 10 במרץ הוא יום השנה להנפת דגל הדין באם-רשרש. התמונה המפורסמת ביותר של מיכה. כתבה על התמונה שודרה בערוץ 12 - מוזמנים להכנס.

בתמונה:
תותי ותמי פרי
ביקור בבית הפלמ"ח

בתמונה:
תמי פרי מספרת על 'דגל
הדין' ועבודתו של אביה

הרמת כוסית לכבוד
חג הפסח

הרמת כוסית לכבוד חג הפסח

לכבוד חג הפסח התכנסנו, בפעם הראשונה מזה זמן רב, להרמת כוסית משותפת. בהתרגשות רבה התקבצנו חברי פלמ"ח, מתנדבים, אנשי הבית לדורותיו, צוות ההדרכה, האחזקה, והטכנאים. היה זה מפגש פנים אל פנים, כמובן בשטח פתוח, כדי להתעדכן, לשמוע, לחלוק ובעיקר לחייך חיוכים גדולים של שמחה. המפגש האביבי היה לנו חשוב ביותר. לחברים - זה מובן, לנו - לצוות ההדרכה החדש ברובו, זו היתה הזדמנות ראשונה לפגוש את כולם באווירת היחד שעד עכשיו רק שמענו עליה. בנוסף למפגש המשמעותי כשלעצמו, התעדכנו באשר לפרויקטים המרובים המתוכננים לשנת השמונים לפלמ"ח. זמזמנו יחד עם נועה קירל את 'היו זמנים' של חיים חפר (פרטים בהמשך) ושמענו על כנסי 'שנת השמונים' המיועדים להתקיים ברחבי הארץ. אנו ממשיכים בעשייה הרבה, מתוך תקווה שבקרוב נוכל להיפגש באופן זה לעיתים קרובות יותר, אנשים רבים יותר.

ובינתיים באולם 'מלווי השיירות'

בשיתוף חיל החינוך של צה"ל ולכבוד שמונים שנה לפלמ"ח, הגיע לבשלות פרויקט מיוחד במינו: המחזה "ראשונים תמיד אנחנו" של תיאטרון צה"ל מבוסס על עלילות הגדוד החמישי.

בהשקת המחזה בפני קציני וקצינות התרבות אמרה רע"ן תרבות רס"ן ליאת לוטסקי: "כמים צוננים ביום שרב, גמענו בשקיקה את הסיפורים על הדמויות, הקרבות והערכים והבאנו אותם אליכם ביצירה זאת. ההצגה "ראשונים תמיד אנחנו" מספרת את סיפורו של הגדוד החמישי, סיפור המקפל בתוכו הכל: יש בו שכול ואהבה, שואה ותקומה, מלחמה וכמיהה לשלום, ילידי הארץ, עולים וגח"לייזים. זוהי שליחותנו - לייצר עבורכם כלים שיאפשרו לכם להכיר טוב יותר את עצמכם." המחזה מיועד לעלות בפני קבוצות חיילים פעמיים בשבוע באולם "מלווי השיירות".

מחזמר שני המתגבש ממש בימים אלה הוא ה"צ'יז-BEAT-רון. ב'מיוזיקל' קליל ומושקע מציג האנסמבל מערכונים ושירים השזורים במסרים ומידעים על הפלמ"ח, הרוח והפולקלור. את המסע בין אוהלי הפלמ"ח מנווטים השחקנים באמצעות ה"ZOOM" וה"WAZE". נשמח לדווח לכם בהרחבה בגיליון הבא!

גם ה"צ'יז-BEAT-רון" יעלה פעמיים בשבוע, ויחד יהוו שני המחזות יחידה שתסגור או תפתח הדרכות חינוכיות וימי עיון של חיילים בבית הפלמ"ח.

"מָרוֹם
הַשָּׁמַיִם
לָךְ זָמֵר
נִשְׁלַח,
נִשְׁתָּה נָא
"לְחַיִּים"
עִם כָּל
הַפְּלָמָ"ח!"

בתמונות:
מאחורי הקלעים מתוך המחזה
"ראשונים תמיד אנחנו"

'חברים מספרים'

פרויקט צילום מיוחד יצא לדרך: פלמ"חניקים מספרים על חברים שנפלו. מטרת הפרויקט היא שימור הזיכרון, ממקום אישי וקרוב, של נופלי הפלמ"ח, והרחבת מאגר העדויות הקיים. החברים מספרים ב'חדר הנופלים' ובהתאם למהות החדר: פותחים את אחת ממגרות הנופלים ומספרים על ה"חיים".

ראשון צולם צבי כהן, איש חטיבת יפתח, מתנדב ותיק בבית. צבי שיתף בזיכרונות מהשירות, ובייחוד ממלחמת העצמאות, על המפקדת נתיבה בן-יהודה ועוד.

אחריו הגיע איברהים ברזילי שסיפר בהתרגשות גדולה על ג'ימי, אהרון שמי. איברהים הזכיר במיוחד את האישיות המיוחדת של ג'ימי ואת הנוכחות המשמעותית שלו בימים היום וגם כיום. איברהים שיתף שהפלמ"ח, על החוויות, הזיכרונות, הערכים והעקרונות, הוא מרכיב משמעותי וגדול בחייו.

טובל'ה עופר הגיעה גם היא לראיון אישי במסגרת הפרויקט וסיפרה בין השאר על הנופלים עמוס בן אריה לפין ו"עדי" עדני פיש. ניכר היה במהלך הראיון שהמעמד מרגש את טובל'ה מאוד. צוות הצילום התרגש יחד איתה.

אנו קוראים לחברי פלמ"ח שמעוניינים לספר ליצור איתנו קשר.

"איברהים
שיתף
שהפלמ"ח,
על החוויות,
הזיכרונות,
הערכים
והעקרונות,
הוא מרכיב
משמעותי
וגדול בחייו."

טובה עופר, מתראיינת במסגרת הפרויקט, אביגיל וזיו

בתמונה:
צבי כהן מראיין
בחדר הנופלים

בתמונה:
איברהים ברזילי
ומדריכי בית הפלמ"ח

נטיעת האשל על משלט 'העץ הבודד'

לפני קצת יותר ממאה שנים, כשהארץ היתה עוד תחת שליטה תורכית, ניטע עץ אשל בראש תל נג'ילה שבצפון הנגב. העץ, שחזה באירועים וברגעים משמעותיים בהיסטוריה של ארץ ישראל ומדינת ישראל, נפל בחורף שעבר תחת רוחות הסערה. בחודש שעבר, בטקס חגיגי, שפתח את אירועי שנת ה-80 לפלמ"ח, ניטע עץ אשל צעיר ורענן שישמר את זכרונם של האשל הבוגר. ההתרגשות בטקס היתה גדולה. בין הנוכחים בטקס היו חברי פלמ"ח, לוחמי חטיבת יפתח, להם היסטוריה רבת שנים עם התל והאשל שהפכו לסמל ולזיכרון. כך מספר פוצ'ו, ישראל ויסלר, לוחם הגדוד הראשון של חטיבת יפתח: "מכל חמשת המשלטים - שפזורת הגדוד הראשון ישבה עליהם במלחמת העצמאות, היה תל נג'ילה היחיד, שהיה בו עץ אשל ענף שבצילו יכולנו להשיב את נפשנו העייפה מחפירת עמדות ותעלות קשר בחום השמש היוקדת של הנגב הנצור. אחרי שבועיים יגעים של שמירות לילה וחפירות יום, יצאנו ממשלט העץ הבודד, שתי הכתות של הכשרת בית השיטה, לכבוש את חירבת מחאז הסמוכה. למחרת הכיבוש הסתער עלינו גדוד מצרי מלווה בתותחים ומשוריינים ואלפי ערבים מהרי חברון. ולאן שתי הכיתות נסוגו כשהם נושאים אתם את הפצועים, אם לא בחזרה למשלט העץ, כדי לצאת ממנו שוב אחרי חמישה ימים ולכבוש יחד עם הכשרת מעוז את חירבת מחאז בפעם השלישית. הפיקוד של הגדוד הראשון צפה בקרבות וניהל אותן מתוך משלט העץ במשך 8 ימי הקרב, שגבו 15 קורבנות ועברו שש פעמים מיד ליד." תודתנו והערכתנו נתונות למשוגעים לדבר שעמדו מאחורי הנטיעה, לראש המועצה האזורית שער הנגב - מר אופיר ליבשטיין, ולמנהל פארק נחל שקמה - מר מיכה חדד.

לכתבה ב- Ynet [לחצו כאן](#)!

"תל נג'ילה היה היחיד, שהיה בו עץ אשל ענף שבצילו יכולנו להשיב את נפשנו העייפה מחפירת עמדות ותעלות קשר בחום השמש היוקדת של הנגב הנצור."

נטיעת האשל החדש בתל נג'ילה, 2021

נועה קירל בביצוע חדיש לקלאסיקה הידועה- 'היו זמנים'

במסגרת הכלים החינוכיים של חיל החינוך לשנת ה'80 לפלמ"ח - חידשה הזמרת הפופולרית נועה קירל את השיר "היו זמנים". הביצוע העכשווי קוצר הצלחה גדולה: כל מי ששומע אותו "נדבק" ונשמע מזמזם ומהמהם - "אההה, היו זמנים..." את הקליפ המקסים צילמה יחידת ההסרטה של חיל החינוך על רקע התפאורה של תצוגת "מסע פלמ"ח" וביער חולדה. הצטלמו בו גם חברי הפלמ"ח מיקי ותמי כהן שסיפרו על החוויה הנהדרת במפגש עם צעירים נלהבים ובחורה נחמדה ששרה. חיל החינוך עתיד לחדש שירי פלמ"ח נוספים בעיבודים צעירים וקליפים מגניבים - נעדכן. בינתיים כנסו לקישור והאזינו!

בתמונה:
מאחורי הקלעים,
צילום הקליפ 'היו זמנים',
תצוגת מסע פלמ"ח

'תולדות ישראל' - עדויות חברי פלמ"ח ברשת

"תולדות ישראל" היא עמותה העוסקת בתיעוד עדויות ממקור ראשון של גברים ונשים שסייעו בהקמתה של מדינת ישראל. מאז 2007 "תולדות ישראל" עורכת ראיונות עם בני דור תש"ח, ובהם גם חברי פלמ"ח רבים. בימים אלו עולים לרשת ראיונות רבים מתוך המיזם. רק השבוע עלתה עדותו של מוטק'ה בן פורת. אנו מצרפים כאן קישור לערוץ היוטיוב, מוזמנים לגלוש.

"היו זמנים,
אז במשולט
ישבנו,
היו זמנים,
לחמנו ואהבנו..."
עכשו דבר אין
להכיר -
על המשולט
יושבת עיר,
אולי בזכות
אותם זמנים..."

תמי ומיקי כהן, צילום מסך,
'היו זמנים' נועה קירל

דבר המשורר

במדורות מלחמה | חנה סנש

במדורות מלחמה, בדלקה, בשרפה,
בין ימים סוערים של הדם,
הנני מבעירה פנסי הקטן,
לחפש, לחפש בן-אדם.

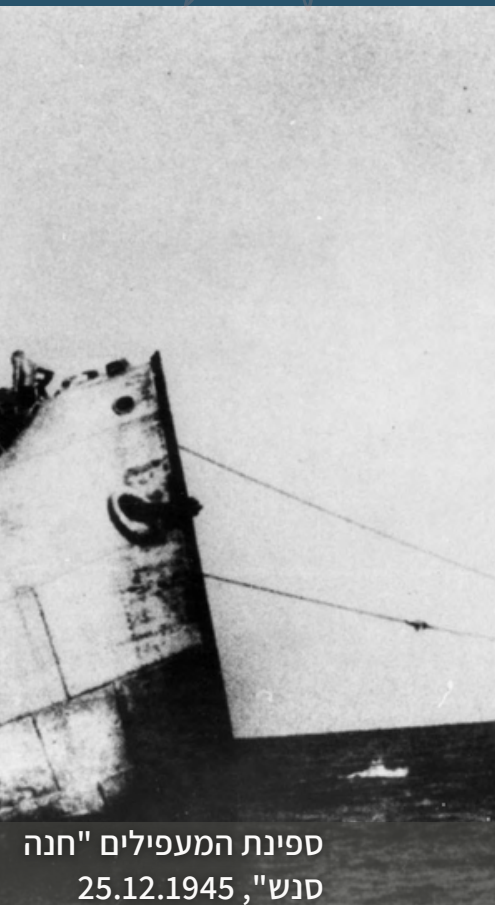
שלהבות השרפה מדעיכות פנסי,
אור האש מסנור את עיני;
איה אביט, איה אראה, איה אדע, איה אכיר,
כשהוא יעמד לפני?

תן סימן, אלהים, תן סימן על מצחו,
כי באש, בדלקה ובדם,
כן אכיר את הזיק הטהור, הנצחי,
את אשר חפשתיו: בן-אדם.

לעדכונים
נוספים

עקבו אחרי
דף הפייסבוק
של
בית הפלמ"ח

ספינת המעפילים "חנה"
סנש, 25.12.1945